

Referat fra møte i Kringkastingrådet 14.12.06

Per Arne Olsen ledet møtet, som ble holdt i møterom 7/8 i Radiohuset på Marienlyst.

Av Vetle Daler

Publisert: 19/2-2007 11:20 - Oppdatert: 19/2-2007 12:23

Dagsorden:

0930: NRK fram mot år 2012

En strategipresentasjon ved kringkastingssjef John G. Bernander og ressursdirektør Knut-Andreas Kran

11.00: Hvem, hva, hvor – eller kanskje hvordan? Spør oss på publikumsservice!

Presentasjon ved leder Gunn Helen Berg

1145: Julelunsj

1245: Programdrøfting

Programdirektørens orienteringer

Kringkastingssjefen informerer

Eventuelt

Møtet avsluttes med et kåseri av Torkjell Berulfsen der han etter oppfordring tar for seg nye edle dråper og deres eventuelle fortrefelighet!

Til stede fra rådet:

Jon Olav Alstad

Hallgrim Berg

Kine Hellebust

Finn Egil Holm

Roger Ingebrigtsen

Kristin Jensen

Paul Leer-Salvesen

Sara Marja Magga

Steinar Ness

Per Arne Olsen

Afshan Rafiq

Mona Trandum

Hilde Widerøe Wibe

Helge Østbye

Til stede fra NRK:

Kringkastingssjef John G. Bernander

Radiosjef Øyvind Vasaasen

Markeds- og kommunikasjonsdirektør Sigurd Sandvin

Leder for publikumsservice Gunn Helen Berg

P3-sjef Marius Lillelien

Programredaktør Vidar Nordli-Mathisen

Redaksjonssjef Rune Haug

Til stede fra sekretariatet:

Rådssekretær Leif Stavik

Referent Vetle Daler

NRK fram mot år 2012

– En norsk barnekanal ligger klart under det samfunnsoppdraget NRK har, og det er ingen andre som tar vare på dette feltet i Norge, sa John G. Bernander, som også påpekte at ingen andre heller tar vare på det flerkulturelle. Han la også vekt på den nye trenden med brukergenerert innhold. – Vi var tidlig ute med "Urørt", siden har vi fått YouTube og lignende nettsteder. Første halvår hadde vi 6 millioner sidehenvisninger på Urørt, og det er vi stolt av, sa Bernander blant annet i sin innledning. Se for øvrig Bernanders og Krans strategipresentasjon.

– Det er mye fornuftig her, men det er viktig å huske at ikke alt vesentlig kan måles, sa Helge Østby i diskusjonen som fulgte. – Det er to kjernepunkter i allmennkringkasting: Mangfold og kvalitet. Mangfold kan måles rimelig bra, og det er større mangfold i NRK enn i TV 2 og de andre kommersielle kanalene. Når det gjelder kvalitet, er det bortimot umulig å måle. Det må isteden debatteres, sa han.

Sara Marja Magga tok opp den økte lytter- og seermedvirkningen via SMS. – Prisen her kan være vel høy til tider, mente hun. Per Arne Olsen var enig. – Tidligere kunne man melde seg på andre, og billigere måter, sa han. – Det er viktig å påpeke at dette er et tilbud til serre og lyttere, og ikke noe vi påtvinger dem, repliserte John G. Bernander. – Vi bruker de laveste takstene, men her er det flere som skal ha sin del av kaka. Vi har noen inntekter av dette, som vi bruker til å utvikle nye prosjekter. Vi kan ikke betale telefonregningen for folk, sa Bernander, og la til at det også er konkurranserettslige aspekter her. – Vi kan ikke ødelegge markedet med gattistjenester, sa han.

– Det er bra at NRK tar ansvar for barneuniverset. Hva med egne nyheter for barn i den nye kanalen? spurte Mona Trandum.

– NRK har som visjon å øke de kommersielle inntektene. Har NRK noe mål på det? spurte Paul Leer-Salvesen, og henviste til en del produkter rundt Jul i Svingen. – Er ytterligere kommersialisering en nødvendighet i forhold til barnekanalen? spurte han.

– NRK er flinke på aldersgruppa 12-30. Hva gjøres for å holde på denne gruppa videre? Blant annet forsvinner mange av de gode ungdomsprogramleiderne til TV 2, sa Afshan Rafiq.

– Vi har et mål om å lage nyheter for barn, og vi har allerede et samarbeid med NYDI om dette, sa John G. Bernander. – Når det gjelder kommersialiseringen, er det sånn i NRK at programmene blir til først, så produktene. Vi lager ikke barneprogrammer for at det skal bli produkter av det. Når det gjelder produktene knyttet til for eksempel Jul i Blåfjell, var disse med på å gjøre serien til et nasjonalt eie, og det skapte tilleggsopplevelser for barn. Vi har en del restriksjoner her – for eksempel lager vi ikke næringsmiddel-produkter. Dette med produkter er for øvrig ikke nytt – Lillebror og Knerten var for eksempel et hørespill hos oss før det ble bøker av det. Strenge retningslinjer for kommersielle produkter er viktig for vår legitimitet, sa Bernander, og fortsatte: - Når det gjelder 12-19-åringene skjer det noe med denne gruppa mht hvordan de forholder seg til oss. Det er et sunt opprør mot barndommens fundament. Men vi prøver å være relevant i forhold til den gruppa, spesielt på radio gjennom P3, blant annet gjennom festivaldekningen der, sa han. Radiosjef Øyvind Vasaasen fulgte opp: - Vi er blant annet tilstede på Quart og Øya, og P3 skal synes på slike arrangementer. P3 er en merkevare for den målgruppa. I NRK3 vil det også bli et ungdommelig preg på kvelden – vi spiller videre på trekanalstrategien hvor P3 er mer enn en radiokanal, det er en merkevare, sa han.

Kristin Jensen var strålende fornøyd med utvikling av nye artister på nrk.no, og hun skrøt av Urørt. – Hva er de videre planene for dette? spurte hun. – Her sliter vi litt med rettighetsspørsmål, svarte John G. Bernander, som lovet at tilbudet skulle fortsette.

Sara Maja Magga ville vite om det foreligger planer for rabatt på lisensen for ungdom og studenter, noe Bernander kunne svare avkrefteende på. – Lisensen fastsettes av Stortinget, men begrepet "TV" er ikke så enkelt lenger, med mange nye apparater som kan ta imot TV-signaler. Et alternativ kan være en "husholdningsavgift" på alle apparater. For øvrig ligger ikke nivået på lisensen så høyt i Norge i forhold til andre land. Og 70-80 % sier de føler at de får noe igjen for pengene, og det er vi fornøyd med, sa Bernander.

– Det er bra at NRK holder egenproduksjonen oppe, og at man kan gå inn på nettet og se sendingene. Det kan derfor virke fornuftig med en husholdningsavgift, mente Hilde Widerøe Wibe, som påpekte at barrieren for å se TV på nettet er langt høyere hos TV 2, som tar betalt for sine sendinger.

– Vi bruker mye tid på dette, spesielt når det gjelder rettigheter, sa John G. Bernander, som kunne fortelle at rettighetene for dramaproduksjoner klareres vanligvis for 48 timer. – Og nyhetene ligger minst en uke tilbake på nett, sa kringkastingssjefen, som også ønsket å skryte litt av Jul i Svingen. – Dette er en av de første barneseriene vi har klart å selge internasjonalt, blant annet til Nederland.

– Det er et trekk i norsk kulturdebatt at vi for enhver pris skal verne oss mot alt det som kommer utenfra og ovenfra – for eksempel å verne norske barn mot Disney, kommenterte Hallgrim Berg, som var bekymret for at NRK3 skal samarbeide med P3. – Vi har hatt flere klagesaker mot P3 i det siste. Hvis denne stilen og tonen skal inn på samme kanal som barneprogrammene, blir jeg bekymret, sa han.

– Det er vel få organer som er dårligere egnet til å diskutere ungdomsprogrammer enn Kringkastingrådet, mente Helge Østby. Han mente også at lisens er den beste formen for finansiering. – Noen land har overføringer over statsbudsjettet. Dette kan være uheldig, fordi båndene til politikken blir for sterke, sa han.

– Jeg er enig med Hallgrim Berg i at man bør være oppmerksomme når man lanserer NRK3 – 4-5-6-åringene bør ikke få programmer a la Mina i ansiktet i 1730-18-tiden, sa Finn Egil Holm. – Jeg tar med meg bekymringen om at innholdet skal være trygt og godt, svarte Bernander, og fortsatte: - Disney leverer ikke levende mennesker, og det er ingen ansikter som forklarer, og ingen norsk identitet. Norske barn bør lære seg norsk språk og norsk virkelighet. Men det ekskluderer jo ikke Disney for det. Vi skal ha begge deler. Når det gjelder NRK3, skal det sendes for barn fra 07 – 19. Etter 19 kan vi for eksempel ta i bruk mer av festivalstoffet. Når det gjelder lisensen, er eierskap i befolkningen viktig, og ikke eierskapet hos politikerne. For øvrig ligger lisensavgiften betydelig under et abonnement på Aftenposten, sa John G. Bernander.

Hvem, hva, hvor – eller kanskje hvordan? Spør oss på publikumsservice!

– Vi får ofte spørsmål om det er et problem at vi sitter i Mo i Rana og ikke i Oslo, men det er ikke noe problem i vår datastyrte tidsalder, sa Gunn Helen Berg i sin innledning. Publikumsservice er samlokalisert med Lisensavdelingen og har 10 ansatte informasjonskonsulenter. – Vi har 90 000 henvendelser i året, og nettbruker-delen har økt kraftig i det siste. Det nyeste vi gjør nå, er å kopiere programmer som folk etterspør. Ellers får vi mange telefoner fra folk som rett og slett trenger noen å snakke med, og noen få av henvendelsene gjelder også programmer i andre kanaler, fortalte Berg. Publikumsservice får inn 200 telefoner pr dag, og det er flere som stiller spørsmål enn som klager. 57 % av henvendelsene kommer pr telefon, og 41 % kommer på e-post.

– Jeg er imponert over systematikken, sa Mona Trandum, som ville vite om åpningstidene blir utvidet f.eks ved store sportssendinger og lignende. – Ja, vi utvider åpningstidene ved behov, bekreftet Gunn Helen Berg. Paul Leer-Salvesen ville vite mer om hvilken type klager som kommer, hvorpå Gunn Helen Berg kunne fortelle at klagen går både på programinnhold og på programleder. – En gjenganger er Midtøsten, og mange klager på programendringer, sa Berg. – Kan alle typer programmer bestilles kopier av? spurte Sara Maja Magga. – På radio kan vi kopiere det aller meste. På TV kopierer vi rene NRK-produksjoner, og kun til privat bruk. Rettigheter må avklares i hvert enkelt tilfelle, sa hun. Hilde Widerøe Wibe fulgte opp:

– Jeg fikk kopiert et barneprogram til en niese, og det var dyrt, men ble svært godt mottatt, fortalte hun. – Folk er villige til å betale for arkivstoff, og vi jobber med et nedlastbart system som er rimeligere tjeneste, fortalte John G. Bernander.

Programdrøfting

Klage på omtale av Israel i Osenbanden

John G. Bernander orienterte om bakgrunner for innslaget. – Det er lett å forstå programlederens berettigede harme over det Israel gjorde da de feilbombet og drepte 11 familiemedlemmer. Men det opphever ikke kravet om anstendighet og balanse i NRKs sendinger. Språkbruken i dette innslaget var utidig. Osenbanden er riktignok verden sett gjennom subjektive brilleglass, og det skal ikke nødvendigvis være balanse i hvert enkelt program. Men når ting settes på spissen, står det sjelden støtt, og her faller vi ned på feil side, sa John G. Bernander. – Dette er historieløst og uakseptabelt, og vi beklager at det ble sendt. Vi har for øvrig satt i gang et arbeid i P3 for å evaluere hva det vil si å provosere. Hvilke krav til balanse stiller dette?

– Hensikten med dette arbeidet er å treffe mer presist når man bruker provokasjon som virkemiddel, og denne saken vil bli vurdert i lys av dette, supplerte kanalsjef Marius Lillelien.

– Jeg er veldig fornøyd med kringkastingssjefens orientering og konklusjon, sa Finn Egil Holm. Paul Leer-Salvesen var enig. – Denne teksten kunne vært endret noe, og det hadde blitt en god harselas og provokasjon likevel. Men dette blir bare plumpt, sa han.

– Jeg hører sjelden på P3, og spør meg derfor: Hvor mye er det av denne typen innslag? Er dette bare toppen av isfjellet? spurte Hallgrim Berg. – Man unnskyldte hele tiden med at dette er ungdommens språk. Men det er ingen unnskyldning for uetterrettelighet, mobbing, overdrivelse og nedvurdering. Dette er ukulturelt og vulgært. Er det i det hele tatt nødvendig å gi seg i kast med denne typen

problemstillinger i et ungdomsprogram, av folk som ikke har den nødvendige kunnskapen innabords? spurte han.

– Til og med jeg syntes dette gikk for langt, sa Hilde Widerøe Wibe. – Da de lagde Are & Odin var det en fin balanse mellom dem, men den balansen er litt borte her. Dette bidrar ikke til noenting, det er bare ubehagelig. Vi trenger en bevissthet om hva ironi og satire er, og en bevisstgjøring av konsekvenser, sa hun.

Også Helge Østby var enig i at programmet hadde uheldige sider. – Men ytringsfriheten innebærer ytringer som provoserer. Ytringsfrihetene er ikke verdt noe hvis alle bare sier det alle er enige om, sa han, og fortsatte: - P3 er en viktig rekrutteringskanal for NRK, og ja, det er helt nødvendig at slike temaer tas opp i P3. Det må gjøres på en annen måte en i Urix, men dette var vel ikke nødvendigvis den riktige måten å gjøre det på, sa Helge Østby.

– Dette innslaget burde ikke vært sendt. Men at P3 ofte drøftes i Kringkastingrådet er en styrke for NRK. Et P3 som aldri provoserer er et dårlig P3, mente Roger Ingebrigtsen. – Men jeg er litt redd for at P3-medarbeiderne skal bli redde for å gjøre noe galt. Når det gjelder ytringsfriheten er jeg enig med Helge Østby – man kan ikke være positiv til den bare hvis man ikke blir tråkket på tærne. Når det er sagt, ble jeg sjokkert og provosert av innslaget. Man skal selvfølgelig slå ned på enkelttilfeller, sa han.

– Det å provosere er en kunst – det å provosere på en måte som gjør at budskapet kommer fram, sa Kine Hellebust, som kune fortelle at hun selv har selv vært sensurert av NRK. – Men jeg mener at også ukyndige ungdommer skal kunne snakke om dette temaet.

– P3 bør fortsette på denne linja, og ta opp politiske saker. Det klages jo på at ungdom ikke er engasjert, sa Jon Olav Alstad. – Jeg mener det er åpenbart at programlederen har kunnskap, og dette var et befriende innslag. Det er lite i innslaget jeg hoppet i stolen over, så med noen små endringer kunne det fint vært sendt. Men også jeg ser at det kanskje gikk litt vel langt. Generelt vil jeg si at P3 har vist over lang tid at de leverer det de skal. At slikt som dette av og til skjer, er nødvendig hvis man skal provosere, sa Alstad.

– Vi tar med oss innspillene. P3 har vært en urokråke fra dag én, og det er en utfordring for en leder, sa radiosjef Øyvind Vasaasen, og fortsatte: - Irma 1000 var kanskje også provoserende i sin tid, men nå høres det jo ut som Reiseradioen. P3 har dyttet grenser hele tiden, og etablert nye formater og kjendiser. P3 er en etablert merkevare som kommuniserer godt med ungdom, sa Vasaasen, som oppfordret rådet til å sette P3 på dagsordenen.

– Jeg vil gjerne ha en engasjerende og debatterende P3 med kontroversielle temaer. Men det finnes visse regler for all publisistisk virksomhet, sa Hallgrim Berg. – Det er et paradoks at man jobber mot mobing på den ene siden, mens P3 river det ned på den andre siden, sa Hallgrim Berg.

– Jeg veksler mellom å være stolt og oppgitt over P3. Men enkeltsaker må ikke gjøres til gjenstand for hva P3 er i sin helhet, sa kringkastingssjef John G. Bernander. – I P3 skal det være rom for en annen uttrykksform, men en programleder må ivareta de publisistiske krav i våre vedtekter. I denne formen burde ikke dette vært sendt, fsatslo han.

– Det er bra at Marius Lillelien nærmest har fast plass i rådet, sa Per Arne Olsen. – Å komme under huden på P3 er absolutt et tema vi bør ta opp senere.

– Det er i ytringsfrihetens ånd at vi diskuterer om vi liker en ytring eller ikke, sa Paul Leer-Salvesen. – Kravene til saklighet og anstendighet ble ikke ivarettatt i dette innslaget, sa Per Arne Olsen. – Spesielt avslutningen på innslaget var historieløs. Jeg vil beklage at dette ble sendt, sa han.

– Det er rart å insistere på balanse i en sak som denne, mente Helge Østby, noe Bernander var enig i. – Det er ikke et enkelt program som skal avgjøre om det er balanse eller ikke. Men det er noen krav til saklighet som ikke er oppfylt her. Roger Ingebrigtsen fulgte opp: - En balansert provokasjon går per definisjon ikke an å få til. Men også jeg reagerer på språkbruken og på saklighetsnivået, sa han.

Klage på innslag om EnPro i Dagsrevyen

– Vi skulle gjerne hatt EnPro til å stille i programmet slik at de kunne ha lagt fram sitt syn, sa redaksjonssjef Rune Haug, som beklaget en faktafeil i innslaget, nemlig at EnPro har tre ansatte, og ikke en. For øvrig viste han til brevet fra dagsrevysjef Grethe Gynnild Johnsen.

– Hvor hårsår går det an å være? Det var min første reaksjon på denne klagen, sa Finn Egil Holm. – De fikk tilbud om å stille opp, men gjorde det ikke. Jeg skjønner ikke hvorfor de har satt i gang en omfattende korrespondanse, jeg synes firmaet kom ok ut i innslaget, sa han.
– Jeg er fullstendig enig. For en gangs skyld fikk vi en kritisk sportsreportasje, sa Paul Leer-Salvesen. Også Mona Trandum var enig. – Men jeg synes NRK kunne gravd enda mer i denne saken. – Det er utrolig at de ansatte har tid til å skrive så mange brev, kommenterte Hilde Widerøe Wibe. Klagen ble ikke tatt til følge.

Brev til orientering

Hallgrim Berg ville kommentere brevet om engelsk og amerikansk dominans i radio og TV. – Jeg ser ingen grunn til å endre noe på grunnlag av dette brevet. Engelsk er et verdensspråk, og gir oss innsikt i hva som skjer i verden. At vi bli amerikanske i hodet av dette, er ikke riktig. Skal man lære seg samfunnskritikk, så skjer dette på det felles verdensspråket, sa Hallgrim Berg. Paul Leer-Salvesen var ikke enig. – Jeg har sympati for brevet. Jeg har ikke fobi for det amerikanske, men jeg er enig i at det er for lite fra det kontinentet vi selv tilhører, sa han. Kine Hellebust var enig. – Jeg tror ikke vi blir dårligere i engelsk om vi får Maigret tilbake. Vi er en del av Europa og en del av verden. Språk er identitet, sa hun. – NRK burde sende mer spansk, foreslo Mona Trandum.

Kringkastingssjefen informerer

– Budsjettet for 2007 er nå vedtatt av styret. Planene om et trekanalsystem på TV blir iverksatt, fastslo John G. Bernander.

Torkjell Berulfsen

– Få har klart å speile vår kultur og bakgrunn bedre enn Torkjell, sa Bernander da han introduserte Berulfsens lille kåseri til slutt. Dermed fikk Kringkastingrådet en svært hyggelig avslutning før rådsmedlemmene ønsket hverandre god jul.